

Wormen kunnen melkproductie flink remmen

Tekst: Berie Klein Swaminik Foto's: Vidiphoto, Boehringer Ingelheim

KENNSPARTNERS

Het loont om ieder weideseizoen te bepalen hoe het is gesteld met de besmetting van melkkoeien met maag-darmwormen. Een wormbesmetting kan de melkproductie flink drukken. 'Een tankmelkonderzoek is een

makkelijke manier om een goed beeld te krijgen van de besmettingsgraad in de koppel', stelt Marieke Blom van Boehringer Ingelheim Animal Health Netherlands.

Veel veehouders gaan ervan uit dat melkkoeien als kalf en pink weerstand hebben opgebouwd en daardoor geen last meer hebben van maag-darmwormen. 'De laatste jaren is duidelijk geworden dat deze opvatting niet klopt', zegt Marieke Blom, productmanager Ruminants bij Boehringer Ingelheim Animal Health. 'Uit onderzoek blijkt dat maag-darmwormen bij melkkoeien verlies van melkproductie en een verminderde vruchtbaarheid kunnen veroorzaken. De melkproductiedaling kan oplopen tot 2 kilo per koe per dag.'

'Ook op bedrijven die werken met een doordacht weideschema bij de kalveren en de pinken en die op de juiste momenten wormen bestrijden, komt het soms voor dat de volwassen runderen last krijgen van maag-darmwormen. Wormen vormen een voortdurende bedreiging voor de gezondheid van de koe en de melkproductie, dus het blijft opletten geblazen.' Problemen met wormen bij melkkoeien zijn er ook op bedrijven die hun jongvee jaarrond binnen houden of bedrijven die recent weer begonnen zijn met het weiden van de melkkoeien.

JAARLIJKS ONDERZOEKEN

Blom signaleert dat wormbesmettingen bij de melkkoeien per jaar sterk kunnen verschillen. 'Dat hangt onder meer af van de weersomstandigheden in het weideseizoen. De mate van wormbesmetting blijkt van jaar tot jaar behoorlijk onvoorspelbaar en sterk variabel. Het aandeel bedrijven met een te hoge besmettingsgraad loopt uiteen van 40 tot 80 procent, blijkt uit tankmelkonderzoek van de afgelopen jaren.'

In welke mate sprake is van een maag-darmwormbesmetting bij het melkvee is eenvoudig na te gaan door het laten uitvoeren van tankmelkonderzoek. Boehringer Ingelheim biedt via dierenartsenpraktijken deze onderzoeken aan. Het onderzoek bestaat uit het bepalen van de hoeveelheid antistoffen tegen maag-darmwormen in een melkmonster.

Blom adviseert melkveehouders om iedere

Wormbesmettingen bij melkkoeien kunnen per jaar sterk verschillen. Onder meer de weersomstandigheden in het weideseizoen zijn hierbij bepalend.

zomer zo'n tankmelkonderzoek te laten doen. 'Juist omdat de verschillen van jaar tot jaar groot zijn. En ook omdat je aan de koeien vrijwel nooit ziet dat ze last hebben van wormen. Het verlies aan melkproductie verloopt doorgaans zo geleidelijk dat je het niet snel toeschrijft aan wormen. Het loont om elk jaar wormonderzoek te doen en op grond van de uitslag te bepalen of actie nodig is. Uiteraard hoef je een tankmelkonderzoek naar maag-darmwormen niet te doen als de koeien niet in de wei komen. Mits er geen vers gras gevoerd wordt van percelen die beweide zijn geweest.'

Boehringer Ingelheim onderzoekt jaarlijks tankmelk van zo'n 600 melkveebedrijven op antistoffen tegen maag-darmwormen. Er zijn ook enkele andere aanbieders van vergelijk-

bare tankmelkonderzoeken. Onder meer de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD).

Het tankmelkonderzoek kent drie uitslagcategorieën: laag, licht verhoogd en hoog. Blom: 'Een licht verhoogde wormbesmetting kan al een productieverlies van 1 kilo melk

'Wormen vormen een voortdurende bedreiging voor de gezondheid van de koe'

per koe per dag veroorzaken. Melkveehouders met een uitslag 'licht verhoogd' kunnen het best met hun dierenarts overleggen over de aanpak. Is de uitslag 'hoog' dan luidt het

advies om de gehele koppel melkkoeien te ontwormen.'

Op bedrijven met veel antistoffen tegen maag-darmwormen is het ook zinvol om met de dierenarts te spreken over mogelijkheden om volgend jaar het weidemanagement bij het jongvee aan te scherpen.

Hoe het dit jaar gesteld is met de besmettingsgraad bij melkkoeien, weet Blom nog niet. 'We hebben nog maar van een beperkt aantal bedrijven de uitslag binnen. Daaruit komt naar voren dat 49 procent van de bedrijven te maken heeft met een licht verhoogde of een hoge besmettingsgraad. Mogelijk heeft de lange droogteperiode bijgedragen aan minder maag-darmwormen. Of dat echt zo is, zal blijken als we over meer uitslagen beschikken.'

Marieke Blom, productmanager Ruminants bij Boehringer Ingelheim.

Tankmelkonderzoek naar leverbot in het najaar

Tankmelkonderzoek is niet alleen een makkelijke manier om bij melkkoeien de besmettingsgraad voor maag-darmwormen in beeld te brengen. Een melkmonster leert zich ook om te bepalen hoe het bedrijf ervoor staat als het om leverbot gaat.

Chronische leverbot is de meest voorkomende vorm. Bij runderen zijn in ernstige leverbotjaren te vroeg afkalven, een verlaagde melkproductie en slechte groei van het jongvee de belangrijkste klachten.

In voorgaande jaren combineerde Boehringer Ingelheim het onderzoek naar maag-darmwormen met dat naar leverbot. Dit jaar is dat anders. Alle tankmelkmonsters voor onderzoek naar maag-darmwormen zijn al genomen. In het najaar kunnen melkveehouders via hun dierenartsenpraktijk een tankmelkmonster voor het leverbotonderzoek inleveren. 'We zijn tot de conclusie gekomen dat het beter is om beide onder-

zoeken uit elkaar te trekken', vertelt Marieke Blom van Boehringer Ingelheim. 'De zomer is de beste periode om voor maag-darmwormen de besmettingsgraad te bepalen. Voor leverbotinfecties is het najaar de meest geschikte tijd om waarnemingen te doen.'

In steeds meer delen van het land zijn in de laatste decennia leverbotinfecties gevonden. 'Melkveehouders doen er goed aan om met hun dierenarts te overleggen of tankmelkonderzoek naar leverbot zinvol is', adviseert Blom. 'Tijdens de afgelopen droge periode leken de kansen voor de leverbotparasiet beperkt, maar niets is zo veranderlijk als het weer. Het is nu nog niet te zeggen hoe leverbotbesmettingen zich de komende maanden ontwikkelen. Gelukkig zijn er nu ook producten beschikbaar die de behandeling van melkgevend koeien tegen deze parasiet mogelijk maken tijdens de lactatie.'